

MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk.

Advies nr. 46 van 8 februari 2002 met betrekking tot de aanvullende vorming en de bijscholing van de preventieadviseurs van de interne en externe diensten voor preventie en bescherming op het werk en met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de vorming en de bijscholing van de preventieadviseurs van de interne diensten voor preventie en bescherming op het werk.

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Artikel 39 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk stipuleert dat de Koning de voorwaarden bepaalt waaraan de personen die de functie van preventieadviseur uitoefenen, moeten voldoen.

In het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk en in het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk zijn hiertoe bepalingen opgenomen.

Koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk.

Artikel 21 van het besluit bepaalt dat de preventieadviseurs een voldoende kennis moeten bezitten van de wetgeving inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, van toepassing in de onderneming of instelling waarin zij hun opdracht vervullen, en dat zij de nodige technische en wetenschappelijke kennis moeten hebben om de activiteiten bedoeld in afdeling II te kunnen vervullen.

Artikel 22 van het besluit houdt bepalingen in met betrekking tot de vorming bij de werkgevers van groep A en B: een preventieadviseur dient met vrucht de aanvullende vorming te hebben gevolgd bepaald in het koninklijk besluit van 10 augustus 1978 tot vaststelling van de aanvullende vorming opgelegd aan de diensthooften voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen en aan hun adjuncten.

Bij de werkgevers die behoren tot de groep A moeten de preventieadviseurs die de opdrachten in het kader van het dynamisch risicobeheersingssysteem vervullen het bewijs leveren dat zij met vrucht een erkende cursus van ten minste het tweede niveau hebben beëindigd en moet de preventieadviseur die naast deze opdrachten ook belast is met de leiding van de dienst het bewijs leveren dat hij met vrucht een erkende cursus van het eerste niveau heeft beëindigd.

Bij de technische eenheden die behoren tot de groep A moeten de preventieadviseurs die de opdrachten in het kader van het dynamisch risicobeheersingssysteem vervullen het bewijs leveren dat zij met vrucht een erkende cursus van ten minste het tweede niveau hebben beëindigd en moet de preventieadviseur die naast deze opdrachten ook belast is met de leiding van de afdeling het bewijs leveren dat hij met vrucht een erkende cursus van het eerste niveau heeft beëindigd.

Bij de werkgevers die behoren tot de groep B moet de preventieadviseur die deze opdrachten vervult en die belast is met de leiding van de dienst het bewijs leveren dat hij met vrucht een erkende cursus van ten minste het tweede niveau heeft beëindigd.

Bij de technische bedrijfseenheden die behoren tot de groep B moet de preventieadviseur die deze opdrachten vervult en die belast is met de leiding van de afdeling het bewijs leveren dat hij met vrucht een erkende cursus van ten minste het tweede niveau heeft beëindigd.

In afwijking van bovengenoemde bepalingen volstaat het dat de preventieadviseur die de opdrachten vervult die behoren tot het departement of de afdeling belast met het medisch toezicht het bewijs levert dat hij beantwoordt aan de vereisten gesteld in artikel 22, 2° van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, zelfs wanneer hij belast wordt met de leiding van de interne dienst of een afdeling.

Koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk

Artikel 21 van genoemd koninklijk besluit geeft de samenstelling van de afdeling belast met risicobeheersing.

Deze afdeling bestaat uit preventieadviseurs die deskundig zijn op het gebied van:

- de arbeidsveiligheid;
- de arbeidsgeneeskunde;
- de ergonomie;
- de bedrijfshygiëne;
- de psychosociale aspecten van de arbeid.

In artikel 22 van hetzelfde koninklijk besluit worden de voorwaarden opgesomd waaraan een preventieadviseur moet beantwoorden om deskundig te zijn op één van de hierboven opgesomde gebieden.

De inhoud van de vormingen ergonomie, bedrijfshygiëne, psychologie en sociologie van de arbeid wordt door de Koning bepaald.

Het Uitvoerend Bureau besliste op 16 november 1999 om een commissie ad hoc te gelasten met het onderzoek van het probleem van de aanvullende vorming en de bijscholing van de preventieadviseurs.

Het mandaat behelst een aanpak in drie etappes:

- competenties definiëren;
- uitwerken van een gemeenschappelijke stam van competenties;
- voorstel betreffende de modaliteiten van de specifieke opleidingen.

De commissie ad hoc heeft haar werkzaamheden aangevat op 20 januari 2000.

De commissie ad hoc, samengesteld uit sociale partners en deskundigen, heeft een tiental vergaderingen gewijd aan het onderzoek van het probleem.

Het document betreffende de besprekingen in de commissie ad hoc en betreffende de verdere besprekingen door de sociale partners (PBW-D32-82) en het voorstel van de vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties betreffende de specifieke vorming van de preventieadviseurs (PBW-D32-94) werden aan de Hoge Raad voorgelegd op 28 februari 2001.

De Hoge Raad besliste om de documenten als intermediair advies aan Mevrouw de minister te zenden.

Bij brief van 18 juni 2001, gericht aan de voorzitter van de Hoge Raad, heeft Mevrouw de minister gevraagd dat de Hoge Raad zijn advies op korte termijn aan Mevrouw de minister zou toezenden (PBW-D32-BE197).

De vraag werd op 29 juni 2001 aan het Uitvoerend Bureau voorgelegd.

Het Uitvoerend Bureau besliste om het voorstel van de vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties te vervolledigen en vervolgens aan het Uitvoerend Bureau voor te leggen.

Bij brief van 30 november 2001 heeft Mevrouw de minister het advies gevraagd, binnen een termijn van 2 maanden, over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de vorming en de bijscholing van de preventieadviseurs van de interne diensten voor preventie en bescherming op het werk.

Het ontwerpbesluit regelt de aanvullende vorming van het eerste en het tweede niveau, die in toepassing van artikel 22, §1 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk wordt opgelegd aan de preventieadviseurs, aan te duiden door werkgevers van de groepen A en B.

De aanvullende vorming heeft tot doel personen die voldoen aan de in bovengenoemd besluit bepaalde toelatingsvoorwaarden een vorming te verschaffen die hen toelaat op multidisciplinaire wijze het welzijn van de werknemers te behartigen.

Deze vorming heeft inzonderheid betrekking op de arbeidsveiligheid en op beginselen inzake de arbeidsgeneeskunde, de ergonomie, de bedrijfshygiëne en de psychosociale aspecten van de arbeid.

Het ontwerpbesluit houdt inzonderheid bepalingen in met betrekking tot:

- het programma van de cursussen;
- de toelatingsvoorwaarden tot de cursussen;
- de organisatie van de cursussen;
- de erkenning van de cursussen;
- de oprichting, samenstelling en opdrachten van de Erkenningscommissie en van de stuurgroep;
- de basiskennis en de bijscholing.

Het ontwerpbesluit beoogt het opheffen van het koninklijk besluit van 10 augustus 1978 tot vaststelling van de aanvullende vorming, opgelegd aan de diensthoofden voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen en aan hun adjuncten.

De bepalingen van het ontwerpbesluit zullen worden opgenomen in de Codex over het welzijn op het werk:

Titel II Organisatorische structuren.

Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 14 december 2001 aan het Uitvoerend Bureau voorgelegd. (PBW-D32bis-BE216).

Het Uitvoerend Bureau besliste om het ontwerp van koninklijk besluit en het voorstel van de vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties te bespreken in een commissie ad hoc.

De commissie ad hoc is bijeengekomen op 15 januari 2002.

De experts hebben opmerkingen meegedeeld (D32bis 21 tot D32bis 33).

Het dossier werd voorgelegd aan de Hoge Raad op 8 februari 2002 (PBW-D32/D32bis-136).

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD OP DE VERGADERING VAN 8 FEBRUARI 2002

De Hoge Raad is, in het licht van de filosofie van de Welzijnswet en haar uitvoeringsbesluiten, van mening dat een hervorming van de aanvullende vorming van de preventieadviseurs zich opdringt. De Raad is van oordeel dat een modulaire opbouw van de vorming, vertrekkend van een gemeenschappelijke 'multidisciplinaire' basismodule, meer garanties biedt voor een coherente en multidisciplinaire benadering van het welzijn op het werk.

De Raad stelt immers vast dat het koninklijk besluit van 10 augustus 1978 tot vaststelling van de aanvullende vorming opgelegd aan de diensthoofden voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen en aan hun adjuncten niet is aangepast aan de nieuwe benadering en terminologie van de Welzijnswet en haar uitvoeringsbesluiten.

De Raad stelt daarnaast ook vast dat het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk in artikel 22 een specifieke aanvullende vorming voorziet voor arbeidshygiëne, ergonomie en psychosociale aspecten boven op een aanvullende vorming van het eerste niveau volgens voornoemd koninklijk besluit van 10 augustus 1978.

Tot op heden is nog geen uitvoering gegeven aan dit deel van artikel 22.

De Raad stelt vast dat het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de vorming en de bijscholing van de preventieadviseurs van de interne diensten voor preventie en bescherming op het werk, dat haar voor advies werd voorgelegd (doc 136 van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk) het koninklijk besluit van 1978 tekstueel moderniseert.

Dit ontwerp van koninklijk besluit beperkt zich echter tot de aanvullende vorming voor de preventieadviseurs van de interne dienst.

Het voorziet ook niet in de hogervermelde modulaire opbouw.

Dit ontwerp van koninklijk besluit biedt bovendien weinig of geen garanties voor een kwaliteitsbewaking van opleidingen en examens vanwege onder andere het minimaliseren van de rol van de erkenningscommissie en de stuurgroep.

Het voorziet ook niet in de mogelijkheid om cursusprogramma's op een soepele manier aan te passen aan nieuwe evoluties binnen het preventiebeleid aangezien het nog steeds uitgaat van het definiëren van de inhoud van de cursus in plaats van het vastleggen van de te verwerven kennis en vaardigheden.

De commissie ad hoc van de Hoge Raad, bestaande uit vertegenwoordigers van de administratie, de sociale partners, de opleidingsinstellingen en de deskundigen, die het hogervermelde ontwerp van koninklijk besluit bestudeerde op 15 januari 2002, kwam eensgezind tot de conclusie dat het aangewezen is om de aanvullende vorming van preventieadviseurs, zowel van interne als externe preventiediensten, integraal te benaderen en te moderniseren.

De commissie ad hoc toonde zich daarbij voorstander van een modulaire opbouw bestaande uit een gemeenschappelijke basismodule en een of meer aanvullende 'specialisatie' modules, overeenkomstig het werkdomein van de preventieadviseur, zoals reeds gesuggereerd door de sociale partners in een interim-advies van de Hoge Raad.

De inhoud (kennis en vaardigheden) van de modules dient gebaseerd te zijn op de voorstellen van de expertwerkgroepen die in de schoot van de Hoge Raad gewerkt hebben rond de specifieke disciplines. De erkenningscommissie kan zijn samenstelling navenant uitbreiden via de benoeming van tijdelijke deskundigen.

De Hoge Raad is van mening dat de erkenning van de cursusmodules dient te gebeuren conform het advies van de erkenningscommissie, om de kwaliteit van de aanvullende vorming te waarborgen en het werk van de erkenningscommissie te valideren.

Hieraan gekoppeld stelt de Hoge Raad voor om ook de ambtenaren voorgedragen door de minister stemrecht te verlenen en een beslissende stem aan de voorzitter te geven in geval van staking van stemmen.

De Hoge Raad is van mening dat het aanvullend karakter van de vorming van de preventieadviseurs behouden moet worden.

De Raad acht het niet aangewezen om de opleiding van preventieadviseurs geheel of gedeeltelijk te verwerken in een algemene basisopleiding aan universiteiten of hogescholen.

De opleiding tot preventieadviseur is immers in geen enkel opzicht te vergelijken met een basisdiploma maar heeft tot doel het verwerven van praktijkgerichte vaardigheden en kennis met het oog op een directe toegang tot de functie van preventieadviseur in een interne of externe dienst.

Enkel een specifieke aanvullende vorming biedt hiertoe voldoende garanties.

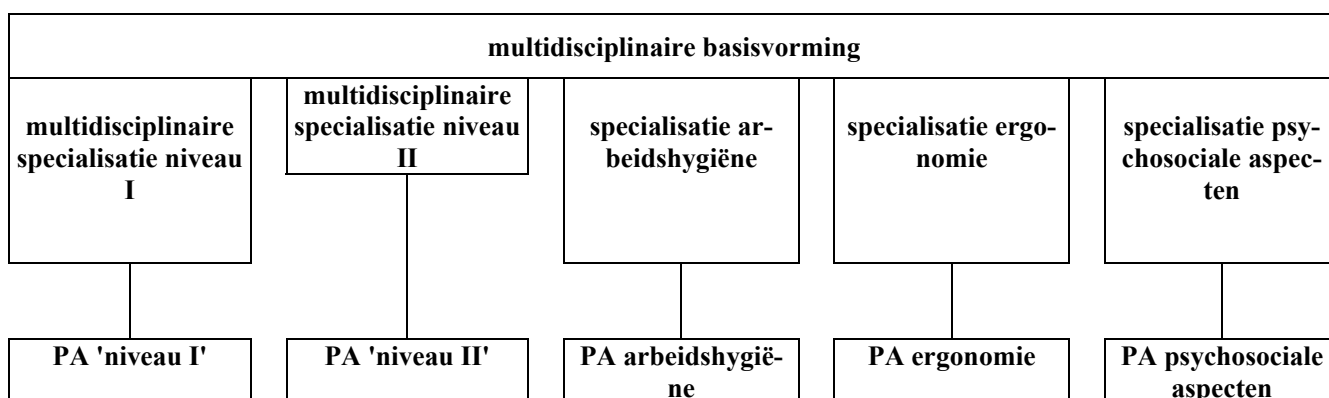
De Hoge Raad is verder van mening dat er niet langer behoefte is aan een overgangsniveau, gezien de modulaire opbouw die de Raad voorstelt en vanuit het streven naar een zelfde niveau voor alle cursussen die leiden tot een diploma van preventieadviseur van het eerste niveau.

De Raad is ook van mening dat voorzien moet worden in een oplossing voor het aanduiden van een preventieadviseur die voldoet aan de kwalificaties voor preventieadviseur in een andere Lidstaat.

De Hoge Raad stelt dat dit best geregeld kan worden via de koninklijke besluiten betreffende de preventiediensten vermits het gaat over voorwaarden met betrekking tot de toegang tot de functie en niet zozeer over de toegang tot de aanvullende vorming.

De Raad vraagt tenslotte om de mogelijkheid te creëren, via een procedure bij en volgens criteria uit te werken door de Opvolgingscommissie voor externe preventiediensten, om personen die op datum van inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, tewerkgesteld waren bij een externe dienst en die op dat ogenblik een ervaring van ten minste drie jaar in de nieuwe preventiedisciplines konden aantonen, toe te laten tot de functie van preventieadviseurs, ook indien zij niet voldoen aan de diplomavooraanwaarden opgesomd in artikel 22 van dat besluit.

Het door de Hoge Raad voorgestelde schema van de aanvullende vorming van de preventieadviseurs ziet er als volgt uit:

Om hiertoe te komen is een aanpassing vereist van het koninklijk besluit van 10 augustus 1978 tot vaststelling van de aanvullende vorming opgelegd aan de diensthoofden voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen en aan hun adjuncten, van artikel 22 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming en van artikel 22 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk noodzakelijk.

Verder is de Raad van mening dat het programma van de basismodule ook zou geïntegreerd moeten worden in het programma van de opleiding van de arbeidsgeneesheren, via overleg met de verantwoordelijken voor die opleiding.

Gelet op de hogervermelde beschouwingen stelt de Raad volgende tekst voor:

Koninklijk besluit betreffende de aanvullende vorming en de bijscholing van de preventieadviseurs van de interne en externe diensten voor preventie en bescherming op het werk

ALBERT II, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Gelet op de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, inzonderheid op artikel 4, eerste lid, op artikel 39, eerste lid en op artikel 40 § 3;

Gelet op het koninklijk besluit van 10 augustus 1978 tot vaststelling van de aanvullende vorming, opgelegd aan de diensthoofden voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen en aan hun adjuncten, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 5 december 1980, 10 augustus 1981, 15 december 1983, 30 augustus 1985, 12 augustus 1993 en 18 januari 1994;

Gelet op het advies van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk, gegeven op.....;

Gelet op het advies van de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Minister van Werkgelegenheid,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Afdeling I - Doelstelling

Artikel 1.- Dit besluit heeft tot doel de modaliteiten met betrekking tot de basiskennis, de aanvullende vorming en de bijscholing van de preventieadviseurs te bepalen.

Afdeling II - Aanvullende vorming.

Onderafdeling I.- Algemene bepalingen betreffende de aanvullende vorming.

Art. 2.- §1.- De bepalingen van deze afdeling betreffen:

- de aanvullende vorming van het eerste en het tweede niveau, die in toepassing van artikel 22 §1 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk wordt opgelegd aan de preventieadviseurs, aan te duiden door de werkgevers van groepen A en B;
- de aanvullende vorming die in toepassing van artikel 22 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk wordt opgelegd aan de preventieadviseurs van de externe preventiediensten.

§2.- De aanvullende vorming heeft tot doel personen die voldoen aan de in dit besluit bepaalde toelatingsvoorwaarden een vorming te verschaffen die hen toelaat op multidisciplinaire wijze het welzijn van de werknemers te behartigen.

§3.- De aanvullende vorming opgelegd aan de preventieadviseurs wordt modulair opgebouwd. De afzonderlijke modules hebben betrekking op de:

- 1° multidisciplinaire basisvorming;
- 2° multidisciplinaire specialisatie niveau I;
- 3° multidisciplinaire specialisatie niveau II;
- 4° specialisatie arbeidshygiëne;
- 5° specialisatie ergonomie;
- 6° specialisatie psychosociale aspecten.

Art. 3. Voor de toepassing van deze afdeling wordt verstaan onder:

- 1° de Minister: de Minister die de werkgelegenheid in zijn bevoegdheid heeft;
- 2° de directeur-generaal: de directeur-generaal van de administratie bevoegd voor de arbeidsveiligheid of zijn afgevaardigde;
- 3° de Administratie: de administratie bevoegd voor de arbeidsveiligheid;
- 4° inrichter: de instelling die de aanvullende vorming organiseert;
- 5° interne dienst: de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk.
- 6° externe dienst: de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk.

Art.4.- §1.- De modules aanvullende vorming worden erkend overeenkomstig de bepalingen van deze afdeling.

§2.- Enkel de cursussen van aanvullende vorming erkend volgens de bepalingen van deze afdeling mogen de benaming "Cursus van aanvullende vorming erkend door het Federaal Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid" dragen.

Onderafdeling II.- Erkenning van de cursussen.

Art. 5.- De in artikel 2 bedoelde cursusmodules worden door de Minister erkend conform het advies van de Erkenningcommissie bedoeld in artikel 10.

Art. 6.- §1.- De aanvragen tot erkenning van de cursusmodules worden ingediend bij de Administratie overeenkomstig de bepalingen van bijlage I bij dit besluit.

§2.- De administratie gaat na of de aanvraag voldoet aan de bepalingen van dit besluit, inclusief de bijlagen.

De administratie legt de aanvraag samen met haar advies over de aanvraag voor advies voor aan de Erkenningscommissie.

§3.- De Erkenningscommissie onderzoekt de overeenstemming van de cursussen met de bepalingen van dit besluit, inclusief de bijlagen.

De Erkenningscommissie kan de inrichters van de cursussen oproepen en horen. Zij brengt advies uit binnen een termijn van twee maanden vanaf de dag waarop de aanvraag haar werd voorgelegd.

§4.- De erkenning geldt voor een bepaalde duur van hoogstens vijf jaar en kan door de Minister worden ingetrokken of geschorst na advies van de Erkenningscommissie. De erkenning wordt door de minister in elk geval geschorst na eensluidend advies van de Erkenningscommissie.

Art. 7.- §1.- Om erkend te kunnen worden is het programma van de cursusmodule zo opgevat, dat het de kandidaat in staat stelt de nodige kennis en bekwaamheid te verwerven voor het vervullen van de wettelijke en reglementaire opdrachten opgelegd aan de preventieadviseur.

§2.- De cursusmodules zijn zo opgevat en gestructureerd dat de kandidaat voor een functie van preventieadviseur op het einde van de cursussen de kennis en de vaardigheden heeft verworven opgesomd in de bijlage II bij dit besluit.

§3.- Het lesrooster van de multidisciplinaire basisvorming beslaat ten minste 120 uren, gespreid over één jaar.

Het lesrooster van de multidisciplinaire specialisatie niveau I, de specialisatie arbeidshygiëne, de specialisatie ergonomie en de specialisatie psychosociale aspecten beslaat ten minste 280 uren, gespreid over één of twee jaren.

Het lesrooster van de multidisciplinaire specialisatie niveau II beslaat ten minste 90 uren, gespreid over één jaar.

§4.- De cursusmodules moeten voldoende gericht zijn op de praktijk en doorweven zijn van een duidelijke wetwelzijnsfilosofie.

De cursisten moeten voldoende in contact komen met de sociale partners en andere actoren binnen het bedrijf.

Onderafdeling IV.- Toelatingsvoorwaarden tot de cursussen

Art. 8.- §1.- Worden slechts toegelaten tot de cursusmodule multidisciplinaire basisvorming bedoeld in artikel 1 §3, 1° de kandidaten die houder zijn van een getuigschrift van hoger secundair onderwijs of hogere secundaire leergangen.

§2.- Worden slechts toegelaten tot de cursusmodule multidisciplinaire specialisatie niveau I bedoeld in artikel 1 §3, 2° de kandidaten die:

- hetzij houder zijn van een einddiploma van een universiteit of van een einddiploma van hoger onderwijs op universitair niveau;
- hetzij houder zijn van een getuigschrift van de cursusmodule multidisciplinaire specialisatie niveau II en een praktische ervaring bezitten van meer dan vijf jaar als preventieadviseur.

§3.- Worden slechts toegelaten tot de cursusmodule multidisciplinaire specialisatie niveau II bedoeld in artikel 1, §3, 3° de kandidaten die houder zijn van een getuigschrift van hoger secundair onderwijs of hogere secundaire leergangen.

§4.- Worden slechts toegelaten tot de cursusmodule specialisatie arbeidshygiëne bedoeld in artikel 1 §3, 4° de kandidaten die houder zijn van een einddiploma van een universiteit of van een einddiploma van hoger onderwijs op universitair niveau waarvan het curriculum een belangrijk aandeel van de wetenschappen scheikunde, fysica en biologie bevat.

§5.- Worden slechts toegelaten tot de cursusmodule specialisatie ergonomie bedoeld in artikel 1 §3, 5° de kandidaten die houder zijn van een einddiploma van een universiteit of van een einddiploma van hoger onderwijs op universitair niveau waarvan het curriculum een belangrijk aandeel antropometrie, biomechanica en bewegingsleer bevat.

§6.- Worden slechts toegelaten tot de cursusmodule specialisatie psychosociale aspecten bedoeld in artikel 1 §3, 6° de kandidaten die houder zijn van een einddiploma van een universiteit of van een einddiploma van hoger onderwijs op universitair niveau waarvan het curriculum een belangrijk aandeel psychologie en sociologie omvat en met daarenboven reeds een eerste specialisatie in de problemen van arbeid en organisatie.

§7.- De inrichters kunnen afwijkingen op dit artikel toestaan op grond van door hen bepaalde criteria. Indien dit het geval is, maken zij melding van de toegestane afwijkingen en de gehanteerde criteria in het verslag bedoeld in art. 12 van dit besluit.

Onderafdeling V - Organisatie van de cursussen

Art. 9.- §1.- De organisatie van de cursussen wordt overgelaten aan het vrij initiatief van de instellingen voor zover de bepalingen van deze afdeling en de criteria van de bijlagen van dit besluit worden nageleefd.

§2.- De organisatie en de omkadering van de cursusmodules multidisciplinaire specialisatie niveau I, specialisatie arbeidshygiëne, specialisatie ergonomie en specialisatie psychosociale aspecten moeten van universitair niveau zijn.

§3.- De lesgevers moeten voldoende voeling hebben met de praktijk. Er wordt voor de praktijkgerichte onderdelen van de cursus zo veel mogelijk beroep gedaan op mensen uit de praktijk, in het bijzonder preventieadviseurs, arbeidsgeneesheren, vertegenwoordigers van de sociale partners, diensten voor preventie en bescherming op het werk, externe diensten voor technische controles op de werkplaats, inspecteurs van de technische en medische inspectie.

§4.- De lessen en oefeningen worden gegeven aan groepen van maximaal 30 cursisten.

§5.- De cursussen worden afgesloten met een grondige evaluatie van de cursisten door middel van een proef.

Deze proef omvat:

- een examen gericht op het testen van de kennis over en het inzicht in de leerstof;

- het opstellen en de verdediging van een eindwerk waarmee de cursist aantoont de opgedane kennis en vaardigheden in de praktijk te kunnen toepassen.

De proef dient in zijn geheel representatief te zijn voor het testen van de kennis en de vaardigheden opgesomd in bijlage II bij dit besluit.

De verdediging van het eindwerk gebeurt voor een multidisciplinaire jury.

De Erkenningscommissie bedoeld in artikel 10 wordt tijdig ingelicht over de organisatie van de proef en haar leden worden uitgenodigd om de proef bij te wonen.

Onderafdeling VI - De Erkenningscommissie

Art. 10.- §1.- Bij het Federaal Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid wordt een Erkenningscommissie opgericht.

Deze commissie heeft als opdracht:

- 1° het uitbrengen van advies, bedoeld in artikel 6 §3;
- 2° het uitbrengen van advies over het intrekken of schorsen van de erkenning overeenkomstig artikel 6 §4;
- 3° het opstellen van leidraden voor de opbouw van de cursusprogramma's overeenkomstig bijlage II van dit besluit en het aanpassen ervan aan nieuwe evoluties met betrekking tot de verschillende modules;
- 4° het bewaken van de kwaliteit van de proeven bedoeld in artikel 9 §5.

§2.- De Erkenningscommissie is samengesteld als volgt:

- 1° de Directeur-generaal of zijn afgevaardigde, die het voorzitterschap waarneemt;
- 2° drie ambtenaren-generaal en drie plaatsvervangers, aangeduid door de Minister;
- 3° drie effectieve leden en drie plaatsvervangende leden voorgedragen door de representatieve werkgeversorganisaties;
- 4° drie effectieve leden en drie plaatsvervangende leden voorgedragen door de representatieve werknemersorganisaties;
- 5° een secretaris en een adjunct-secretaris.

Nemen eveneens deel aan de werkzaamheden van de Erkenningscommissie:

- a) twee preventieadviseurs en hun plaatsvervangers, hierna bestendige deskundigen genoemd;
- b) personen die bijzonder bevoegd zijn inzake de vormingsactiviteiten van preventieadviseurs, hierna tijdelijke deskundigen genoemd.

De ambtenaren-generaal, de effectieve leden, de plaatsvervangende leden, de secretaris en de adjunct-secretaris worden benoemd door de Minister.

De “Koninklijke Vereniging voor Preventie en Bescherming” (PreBes) en de “Association Royale des Conseillers en Prévention” (ARCoP), duiden elk een bestendige deskundige en zijn plaatsvervanger aan.

De tijdelijke deskundigen worden aangeduid overeenkomstig de bepalingen van het reglement van inwendige orde van de Erkenningscommissie.

De ambtenaren-generaal, de effectieve leden en de plaatsvervangende leden worden voor een duur van zes jaar benoemd. Hun mandaat kan worden hernieuwd.

Het plaatsvervangend lid vervangt het effectief lid wanneer dit verhinderd is.

Het mandaat is niet bezoldigd.

Het mandaat van de effectieve leden en de plaatsvervangende leden die benoemd zijn na de hernieuwing van de Erkenningscommissie eindigt bij de volgende hernieuwing ervan.

De Minister stelt een einde aan het mandaat van de effectieve leden en de plaatsvervangende leden op verzoek van de organisaties die hen hebben voorgedragen, of bij hun ontslag.

§3.- De Erkenningscommissie stelt een reglement van inwendige orde op dat door de Minister wordt goedgekeurd.

§4.- Alleen de ambtenaren-generaal en de effectieve leden en de tot hun vervanging geroepen plaatsvervangende leden hebben een beslissende stem.

De voorzitter oefent slechts zijn stemrecht uit bij staking van stemmen.

De deskundigen en de secretarissen hebben een raadgevende stem.

Het reglement van inwendige orde stelt een procedure vast voor schriftelijke raadpleging van de stemgerechtigde leden.

Onderafdeling VII.- De stuurgroep

Art.11.- §1.- Elke inrichter richt een stuurgroep op.

§2.- De stuurgroep is samengesteld uit:

- 1° een vertegenwoordiger van de inrichter;
- 2° minstens één vertegenwoordiger van een andere inrichter die onafhankelijk is ten opzichte van de betrokken inrichter;
- 3° minstens één vertegenwoordiger van de werknemersorganisaties;
- 4° minstens één vertegenwoordiger van het bedrijfsleven;
- 5° minstens één vertegenwoordiger van de preventieadviseurs;
- 6° minstens twee vertegenwoordigers aangeduid door de cursisten.

De directeur-generaal of zijn afgevaardigde woont de vergaderingen van de stuurgroep bij als waarnemer.

§3.- De stuurgroep heeft als opdracht :

- aanbevelingen te doen aan de inrichter m.b.t. de bepalingen en doelstellingen van dit besluit;
- het in artikel 12 bedoelde verslag te evalueren.

De stuurgroep stelt van haar activiteiten een verslag op. Een afschrift van dit verslag wordt gestuurd naar de inrichter, de directeur-generaal en de Erkenningcommissie.

§4.- De stuurgroep vergadert telkens de inrichter een in artikel 12 bedoeld verslag heeft opgesteld en minstens eenmaal per jaar.

Onderafdeling VIII.- Verslag van de inrichters

Art. 12.- De inrichters bezorgen telkens een vormingscyclus is beëindigd aan de in artikel 11 bedoelde stuurgroep en aan de administratie een verslag.

Dit verslag vermeldt de volgende gegevens:

- Wijzigingen in het programma en de organisatie van de cursussen;
- De aangewende methoden;
- De namen en referenties van de lesgevers;
- De voorzieningen voor de cursisten;
- De evaluatie door de cursisten van de cursus en van de lesgevers;
- De lijst van de cursisten (naam, adres en eventueel bedrijf) die met vrucht de vormingscyclus beëindigd hebben;
- De eventuele toegestane afwijkingen op de toelatingsvoorwaarden overeenkomstig artikel. 8 §7.

Het verslag wordt opgesteld ten laatste drie maand na het beëindigen van de vormingscyclus.

Afdeling III - Basiskennis en bijscholing.

Onderafdeling I - Algemene bepalingen betreffende de basiskennis en bijscholing.

Art. 13.- De bepalingen van deze afdeling hebben betrekking op:

- 1° de basiskennis die in toepassing van artikel 21 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk wordt vereist van de preventieadviseurs;
- 2° de bijscholing die in toepassing van artikel 23 van hetzelfde besluit kadert in het recht en de plicht van de preventieadviseurs om zich te vervolmaken.

Onderafdeling II - Basiskennis.

Art. 14.- De preventieadviseurs die een door de Minister erkende basiscursus hebben gevolgd, worden geacht te hebben voldaan aan de vereiste van de basiskennis bedoeld in artikel 21 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk.

Art. 15.- De in artikel 14 bedoelde basiscursus wordt door de Minister erkend overeenkomstig de bepalingen van onderafdeling II van afdeling II van dit besluit.

De aanvragen tot erkenning van de basiscursus worden ingediend bij de Administratie en bevatten de elementen opgesomd in punt 1,2 en 4 van bijlage I bij dit besluit.

Art. 16.- §1.- De organisatie van de cursussen wordt overgelaten aan het vrij initiatief van de instellingen voor zover de bepalingen van deze afdeling en de criteria van de bijlagen van dit besluit worden nageleefd.

§2.- De inhoud van de cursus moet beantwoorden aan de bepalingen van artikel 21 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk.

§3.- Het lesrooster van de basiscursus beslaat ten minste 40 uren.

§4.- De inrichters bezorgen de cursisten die de cursus hebben gevolgd, een getuigschrift van deelname.

Onderafdeling II – Bijscholing

Art. 17.- §1.- De preventieadviseurs hebben het recht en de plicht zich te vervolmaken. Daartoe volgen zij jaarlijks een bijscholing m.b.t. minstens twee vaardigheden of kennisgebieden zoals opgesomd in bijlage IIa van dit besluit. Zij maken melding van de gevolgde bijscholingen in het jaarverslag van de dienst voor preventie en bescherming op het werk.

§2.- De bijscholing heeft betrekking op belangrijke wijzigingen of nieuwe bepalingen inzake de wetgeving, alsook op de vooruitgang van wetenschap en techniek in deze vaardigheden of kennisgebieden.

De bijscholing wordt georganiseerd onder de vorm van studiedagen of seminaries.

Art. 18.- De organisatie van de bijscholing wordt overgelaten aan het vrij initiatief van de instellingen.

Initiatieven tot bijscholing worden door de inrichters minstens 6 weken op voorhand aangemeld bij de Administratie. Behoudens tegenbericht van de administratie worden deze initiatieven geacht in aanmerking te komen als bijscholing bedoeld in artikel 17 van dit besluit.

Afdeling IV.- Overgangsbepalingen en slotbepalingen.

Art. 19.- §1.- De bepalingen van afdeling I van dit besluit zijn van toepassing op de erkenningen die worden verleend na de inwerkingtreding van dit besluit.

§2.- De erkenningen door de Minister verleend, in toepassing van de voorschriften van het koninklijk besluit van 10 augustus 1978 tot vaststelling van de aanvullende vorming, opgelegd aan de diensthoofden voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen en hun adjuncten, blijven gelden voor de duur waarvoor deze erkenningen werden toegekend.

Alle binnen de duur van deze erkenningen gestarte of lopende lessenreeksen blijven geldig tot het aflopen van de betrokken lessenreeks.

Art.20.- Zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit besluit:

- 1° de ingenieurs, industrieel ingenieurs, technische ingenieurs en technische controleurs van de Technische inspectie van de Administratie van de arbeidsveiligheid;
- 2° de geneesheren-arbeidsinspecteurs en de adjunct-inspecteurs-arbeidshygiëne van de Medische Inspectie van de Administratie van de arbeidshygiëne en –geneeskunde.

Art. 21.- Het koninklijk besluit van 10 augustus 1978 tot vaststelling van de aanvullende vorming, opgelegd aan de diensthoofden voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen en aan hun adjuncten, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 5 december 1980, 10 augustus 1981, 15 december 1983, 30 augustus 1985, 12 augustus 1993 en 18 januari 1994 wordt opgeheven.

Art. 22.- De bepalingen van de artikelen 1 tot 18 van dit besluit vormen titel II, hoofdstuk ... van de Codex over het welzijn op het werk met de volgende opschriften:

.....

Bijlage I.

Aanvraag tot erkenning van een module aanvullende vorming.

De aanvraag tot erkenning dient te gebeuren ten minste 6 maanden vóór de start van de cyclus waarvoor de erkenning wordt gevraagd.

Het aanvraagdossier tot erkenning van een module aanvullende vorming dient minimaal volgende gegevens, gerangschikt volgens de hiernavolgende lijst, te bevatten:

1) Voorstelling van de instelling:

- Welke cursus(sen) worden ingericht;
- Beknopte omschrijving;
- Middelen waarover de inrichting beschikt (lokalen, materiaal, enz...);
- Worden er bijkomende toelatingscriteria gehanteerd: Ja of Neen
- Zo ja: welke?
- Benaming van het afgeleverde attest bij het beëindigen van de cursus.

2) Samenstelling van de stuurgroep:

Naam, functie, beroep, instantie of organisatie die het lid vertegenwoordigt.

3) Lijst van de lesgevers:

Naam, functie, beroep en het vakgebied waarvoor zij zullen optreden, ondervinding met betrekking tot de functie van preventieadviseur en het vakgebied.

4) Een logisch en coherent programma van de cursusmodule met het oog op het verwerven van de kennis en vaardigheden opgesomd in bijlage II:

Per cursusvak dienen volgende gegevens verstrekt:

- korte inhoud en beoogd doel;
- naam van de lesgever;
- aantal uren met verdeling over het theoretische en het praktische gedeelte;
- Wijze van organisatie van het praktische deel (seminarie, bedrijfsbezoek, stage in onderneming, enz..).

5) Organisatie:

- Aantal jaren waarover de cursussen worden gespreid;
- Start - en einddatum van de cursus;
- Aantal dagen in de week met vermelding van de juiste dag(en) en cursusuren;
- Verdeling van het theoretische en het praktische deel;

- Wijze waarop de stuurgroep betrokken wordt bij de beoordeling van de cursus;
- Wijze waarop de cursisten betrokken worden bij de evaluatie van de cursus;
- Naam van de afgevaardigde van de stuurgroep belast met het opvolgen van de cursussen en de begeleiding van de studenten.

6) Afsluitende proef:

- Wijze van testen van de verworven kennis en vaardigheden (multiple choice systeem, schriftelijk, mondeling, groepsdiscussie, presentatie, aan het einde van elk module, aan het einde van de cursus, voor een jury, enz.);
- Uiterlijke datum voor het indienen en verdedigen van het eindwerk (mag 12 maanden na het einde van de theoretische cursus niet overschrijden);
- Samenstelling van de jury ('s).

7) Inschrijvingsgeld.

BIJLAGE II

A. MULTIDISCIPLINAIRE BASISVORMING

A. VEREISTE VAARDIGHEDEN

1. Bekwaam zijn om in teamverband mee te werken aan een gezamenlijke interdisciplinaire en coherente benadering van het beheersen van de risico's voor de veiligheid, de gezondheid en het welzijn.
2. Bekwaam zijn om leiding te geven, te communiceren, coachen, onderhandelen en overtuigen.
3. Bekwaam zijn om op een wetenschappelijk verantwoorde wijze informatie te verzamelen en te verwerken.
4. Bekwaam zijn om anderen, wat ook hun niveau is, te kunnen vormen om hun eigen welzijn te integreren.
5. Bekwaam zijn om de opgedane kennis en vaardigheden in praktijksituaties toe te passen.

B. VEREISTE KENNIS

1 – INLEIDING

- kennis van primaire, secundaire en tertiaire preventie
- kennis van eerste, tweede en derde lijnsinterventie
- kennis van methodes voor opsporing, analyse, diagnose, ...
- kennis in verband met multidisciplinariteit - interdisciplinariteit
- kennis van het algemene wettelijk kader met betrekking tot welzijn op het werk.

2 – BASISPRINCIPES

- basiskennis van humane en sociale aspecten, organisatie van het werk, employability, organisatie en communicatieculturen
- basiskennis van menselijke anatomie, fysiologie en psychologie
- basiskennis van de juridische aspecten in verband met welzijn op het werk
- basiskennis van de economische aspecten in verband met welzijn op het werk
- kennis van de taken, verantwoordelijkheden, statuut, beroepsethiek, en deontologie van de verschillende actoren in het preventiebeleid: werkgever, hiërarchische lijn, werknemers, preventieadviseurs
- basiskennis van andere aspecten die een invloed hebben op het welzijn van de werknemers: milieu,...

3 – OPSPOREN VAN DE RISICO'S

- kennis van de globale en participatieve benadering van het werksysteem
- kennis van risicoanalysetechnieken en basiskennis in verband met epidemiologie
- kennis van arbeidsanalyse en studie van de werkomstandigheden
- kennis van arbeidsongevallen en beroepsziekten
- kennis van gegevensverzameling (klachten, afwezigheid, stress, geweld...) en gegevensverwerking (statistiek, epidemiologie).

4.- INLEIDING TOT DE ANALYSE EN PREVENTIEPRINCIPES VAN DE SPECIFIEKE PREVENTIEDISCIPLINES

- basiskennis van arbeidshygiëne
- basiskennis van arbeidsgeneeskunde
- basiskennis van omgevingsrisico's
- basiskennis van chemische, biologische en fysische agentia: belasting, comfort, PBM,...
- basiskennis van fysieke en mentale belasting
- basiskennis van werkplekinrichting, antropometrie, ergonomie, ...
- basiskennis van psychosociale belasting en beroepsstress
- basiskennis van arbeidsmiddelen
- basiskennis van brandpreventie en elektrische risico's

5 – PREVENTIE- EN WELZIJSBELEID

- kennis van de structuren in het preventiebeleid: interne en externe preventiedienst, comité PBW, externe dienst voor technische controle op de werkplaats
- kennis van het dynamisch risicobeheersingssysteem, globaal preventieplan, jaarlijks actieplan, ...
- kennis van vorming van en informatie aan werknemers en hiërarchische lijn
- kennis van de maatregelen te nemen in geval van een ernstig en onmiddellijk gevaar
- kennis van de organisatie van de eerste hulp en dringende verzorging van slachtoffers van een ongeval of een plotse ziekte
- kennis van de coördinatie van de preventieactiviteiten
- basiskennis van communicatie-, consultatie-, overleg-, informatie-, motivatie- en animatietechnieken
- kennis van vergaderings- en rapporteringstechnieken
- kennis van samenwerkingsmogelijkheden met en informatievoorziening door organisaties en instellingen: inspectiediensten, adviseurs, arbeidsongevallenverzekeraars, wetenschappelijke instellingen, werknemers- en werkgeversorganisaties,...

B. MULTIDISCIPLINAIRE SPECIALISATIE "NIVEAU I"

VEREISTE VAARDIGHEDEN

1. Bekwaam zijn om de gevaren en risicofactoren op te sporen die bedoeld worden in artikel 5 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, zoals die in ondernemingen van groep A aanwezig kunnen zijn, deze risico's te analyseren en te evalueren en de noodzakelijke maatregelen voor te stellen om ze uit te schakelen of zoveel mogelijk te verminderen.
2. Bekwaam zijn om arbeidsongevallen te analyseren en de oorzaken te achterhalen teneinde de krachtlijnen van het welzijnsbeleid te ontwikkelen en een doeltreffend en efficiënt dynamisch risicobeheeringssysteem te kunnen voorstellen.
3. Bekwaam zijn om de evolutie te kunnen volgen van het veiligheidsniveau van installaties gedurende hun levensloop, en bijgevolg bekwaam zijn om een analyse te kunnen uitvoeren van gelijk welke bestaande installatie.
4. Bekwaam zijn om de elementen van welzijn op het werk te integreren in kwaliteitssystemen en andere managementsystemen van het bedrijf.
5. Bekwaam zijn om het technisch en administratief beheer van het welzijnsbeleid te kunnen ontwikkelen en organiseren, in het bijzonder met betrekking tot een Comité voor Preventie en Bescherming.

VEREISTE KENNIS (INCLUSIEF WETENSCHAPPELIJKE ONDERBOUWING)

- Algemene kennis van arbeidshygiëne, ergonomie en psychosociale aspecten van het werk.
- Kennis van strategieën voor risico-evaluatie en -beheer.
- Kennis van toepasselijke reglementering, wetgeving en veiligheidsnormen.
- Kennis van de logistieke aspecten van het welzijnsbeleid: beheer van de preventiedienst, aankoop, indienststelling, ...
- Kennis van strategieën in verband met opleiding, informatie en communicatie.
- Kennis van veiligheids- en gezondheidsmanagementsystemen en basiskennis van kwaliteitszorg
- Basiskennis van internationaal en Europees welzijnsbeleid

SPECIFIEKE DOMEINEN

- Kennis van specifieke risicoanalysetechnieken
- Kennis van mechanische risico's, machinerichtlijn, nieuwe technologieën
- Kennis van elektrische risico's
- Kennis van chemische agentia (opslag, transport, behandeling, etikettering, afval)
- Kennis van fysische agentia (geluid, trillingen, warmte/koude, ...)
- Kennis van zware risico's, noodplanning
- Kennis van veiligheid in de procesindustrie
- Kennis van brandpreventie, explosiegevaar

- Kennis van veiligheid bij bouwwerken, werven, tijdelijke of mobiele bouwplaatsen
- Kennis van de veiligheid van gebouwen (security)

C. MULTIDISCIPLINAIRE SPECIALISATIE "NIVEAU II"

VEREISTE VAARDIGHEDEN

1. Bekwaam zijn om de gevaren en risicofactoren op te sporen die bedoeld worden in artikel 5 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, zoals die in ondernemingen van groep B aanwezig kunnen zijn, deze risico's te analyseren en te evalueren en de noodzakelijke maatregelen voor te stellen om ze uit te schakelen of zoveel mogelijk te verminderen.
2. Bekwaam zijn om arbeidsongevallen te analyseren en de oorzaken te achterhalen teneinde de krachtlijnen van het welzijnsbeleid te ontwikkelen en een doeltreffend en efficiënt dynamisch risicobeheersingssysteem te kunnen voorstellen.
3. Bekwaam zijn om de evolutie te kunnen volgen van het veiligheidsniveau van installaties gedurende hun levensloop, en bijgevolg bekwaam zijn om een analyse te kunnen uitvoeren van gelijk welke bestaande installatie.
4. Bekwaam zijn om het technisch en administratief beheer van het welzijnsbeleid te kunnen ontwikkelen en organiseren, in het bijzonder met betrekking tot Comité voor Preventie en Bescherming.

VEREISTE KENNIS

- Algemene kennis van arbeidshygiëne, ergonomie en psychosociale aspecten van het werk.
- Kennis van strategieën voor risico-evaluatie en -beheer.
- Kennis van toepasselijke reglementering, wetgeving en veiligheidsnormen.
- Kennis van de logistieke aspecten van het welzijnsbeleid: beheer van de preventiedienst, aankoop, indienststelling, ...
- Kennis van strategieën in verband met opleiding, informatie en communicatie.
- Basiskennis van veiligheids- en gezondheidsmanagementsystemen en van kwaliteitszorg

SPECIFIEKE DOMEINEN

- Kennis van mechanische risico's, machinerichtlijn, nieuwe technologieën
- Kennis van elektrische risico's
- Kennis van gevaarlijke stoffen (opslag, transport, behandeling, etikettering, afval)
- Basiskennis van zware risico's, noodplanning
- Basiskennis van veiligheid in de procesindustrie
- Kennis van brandpreventie, explosiegevaar
- Kennis van veiligheid bij bouwwerken – werven
- Kennis in verband met tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

- Basiskennis van de veiligheid van gebouwen (security)

D. SPECIALISATIE ARBEIDSHYGIËNE

VEREISTE VAARDIGHEDEN OP HET GEBIED VAN ARBEIDSHYGIËNE

1. Bekwaam zijn om chemische, fysische en biologische risicofactoren te herkennen en te documenteren.
2. Bekwaam zijn een beoordeling te initiëren en uit te voeren. Indien nodig metingen uitvoeren van de omstandigheden van de blootstelling aan deze risicofactoren.
3. Bekwaam zijn om aanbevelingen te geven en te verantwoorden om arbeidsgebonden risico's te vermijden, te elimineren, te verminderen of te bewaken.
4. Bekwaam zijn om een bestek op te stellen voor externe laboratoria.

VEREISTE KENNIS

- Kennis van de strategie voor de beoordeling en het beheer van de risico's.
- Kennis van de toepasselijke wetgeving, reglementering, normen, criteria, codes van goede praktijk.
- Kennis van de effecten op de gezondheid en het welzijn.
- Kennis van de methodologie voor onderzoek en preventie.
- Kennis van de hiërarchie van preventieve maatregelen: vervanging, verwijdering, vermindering van de sterkte van de bron, ventilatie, plaatselijke afzuiging, ...

SPECIFIEKE DOMEINEN

Kennis van:

Chemische agentia	Onder andere: toxicologie, principes van toxicokinetiek en biomonitoring, veiligheid in de scheikundige industrie, voorkomen van ongevallen, (brand, ontploffing, ...) en beroepsziekten.
Fysische agentia	Onder andere: geluid en trillingen, klimaat, niet-ioniserende stralingen, ioniserende stralingen, verlichting, elektromagnetische velden, druk: belasting en comfort
Biologische agentia	Onder andere: infecties en allergieën, bacteriën (endotoxines), virussen, schimmels, enz. en hun bijproducten
Metingen	Onder andere: meettechnieken, epidemiologische statistieken toegepast op metingen

E. SPECIALISATIE ERGONOMIE

VEREISTE VAARDIGHEDEN OP HET GEBIED VAN ERGONOMIE

1. Bekwaam zijn om een enquête te leiden over en een analyse te maken van de verschillende aanvragen om de optimale aanpassing van het werk, de uitrusting en het milieu aan de menselijke capaciteiten te verzekeren.
2. Bekwaam zijn om een ergonomische studie van de arbeidsomstandigheden te initiëren en uit te voeren en de verzamelde gegevens te analyseren.
3. Bekwaam zijn om aanbevelingen te geven en te verantwoorden om ergonomische werkposten te realiseren (of te verbeteren), bruikbaar door de ontwerpers, ingenieurs, het technische kader, ...
4. Bekwaam zijn om een ergonomisch project te volgen en tot een goed einde te brengen.

VEREISTE KENNIS

- Kennis van de strategie voor de beoordeling en de beheersing van de risico's.
- Kennis van de toepasselijke wetgeving, reglementering, ergonomische normen
- Kennis van criteria voor ontwerp
- Kennis van de invloed op de gezondheid, het welzijn en de prestaties.
- Kennis van de arbeidsanalyse en –onderzoeksmethodologie.
- Kennis van het ontwerp van arbeidsstelsels en werkposten.

SPECIFIEKE DOMEINEN

Kennis van:

Fysische arbeidsbelasting	Onder andere: ontwerp van arbeidsposten en interface, antropometrie, aanpassing aan de inspanningen, biomechanica, gebaren en houdingen, ...
Fysische belasting van de arbeidspost	Onder andere: aanpassing van de fysische invloeden aan de mens (lawaai, warmte, zicht, trillingen, niet-ioniserende straling, ...), diagnosemethodes en preventie criteria voor de hiermee verband houdende hinder.
Mentale arbeidsbelasting	Onder andere: aandacht, waakzaamheid, informatieverwerking, ... analyse van de menselijke vergissing, informatie en communicatietechnologieën, software ergonomie, ...

F. SPECIALISATIE PSYCHOSOCIALE ASPECTEN

VEREISTE VAARDIGHEDEN OP HET GEBIED VAN PSYCHOSOCIALE ASPECTEN

1. Bekwaam zijn om te detecteren, analyseren, evalueren, raad te geven en oplossingen voor te stellen op het vlak van de psychosociale aspecten.
2. Bekwaam zijn om niet alleen te kunnen werken in het perspectief van gedragsveranderingen maar evenzeer van organisatie- en cultuurverandering en structurele maatregelen.

3. Bekwaam zijn om alle betrokkenen te motiveren en te overtuigen om actief mee te werken aan structurele oplossingen.

VEREISTE KENNIS

- Kennis van de strategie voor de beoordeling en de beheersing van de risico's.
- Kennis van de toepasselijke wetgeving, reglementering, normen, en codes van goede praktijk.
- Kennis van de psychologische en sociale determinanten van menselijk gedrag en van veiligheid, gezondheid en welzijn.
- Kennis van de onderzoeksmethoden en technieken van enquêtering, organisatie- en cultuuronderzoek en de verwerking van de gegevens die daaruit resulteren.
- Kennis van de mogelijkheden om de kwaliteit van de arbeid te bevorderen.
- Kennis van de organisatieontwikkeling en veranderingsstrategieën in verband met de psychosociale problematiek.
- Kennis van de methoden, vaardigheden en houdingen voor een procesmatige en participatieve benadering van de problematiek.
- Kennis van de beïnvloedingsstrategieën, vaardigheden en houdingen om veranderingen te kunnen implementeren.

SPECIFIEKE DOMEINEN

Kennis van:

Stress	Onder andere: kwaliteit van de arbeid in relatie tot de inhoud, arbeidsvoorwaarden, contacten en arbeidsomgeving, stressmodellen, samenwerking met gespecialiseerde centra
Geweld, pesterijen, geweld en ongewenst seksueel gedrag op het werk	Onder andere: gezagsrelaties, klachtenbehandeling, technieken voor persoonlijk onderhoud met slachtoffer/dader, opvang, hulp en opvolging van slachtoffers/daders, aan en af te raden therapeutische handelingen, trauma, vertrouwenspersoon, sanctiebeleid, samenwerking met gespecialiseerde centra
Arbeidsorganisatie	Onder andere: tijdsbeheer, beheer van planning, werkorganisatievormen en hun specifieke risico's, managementsystemen